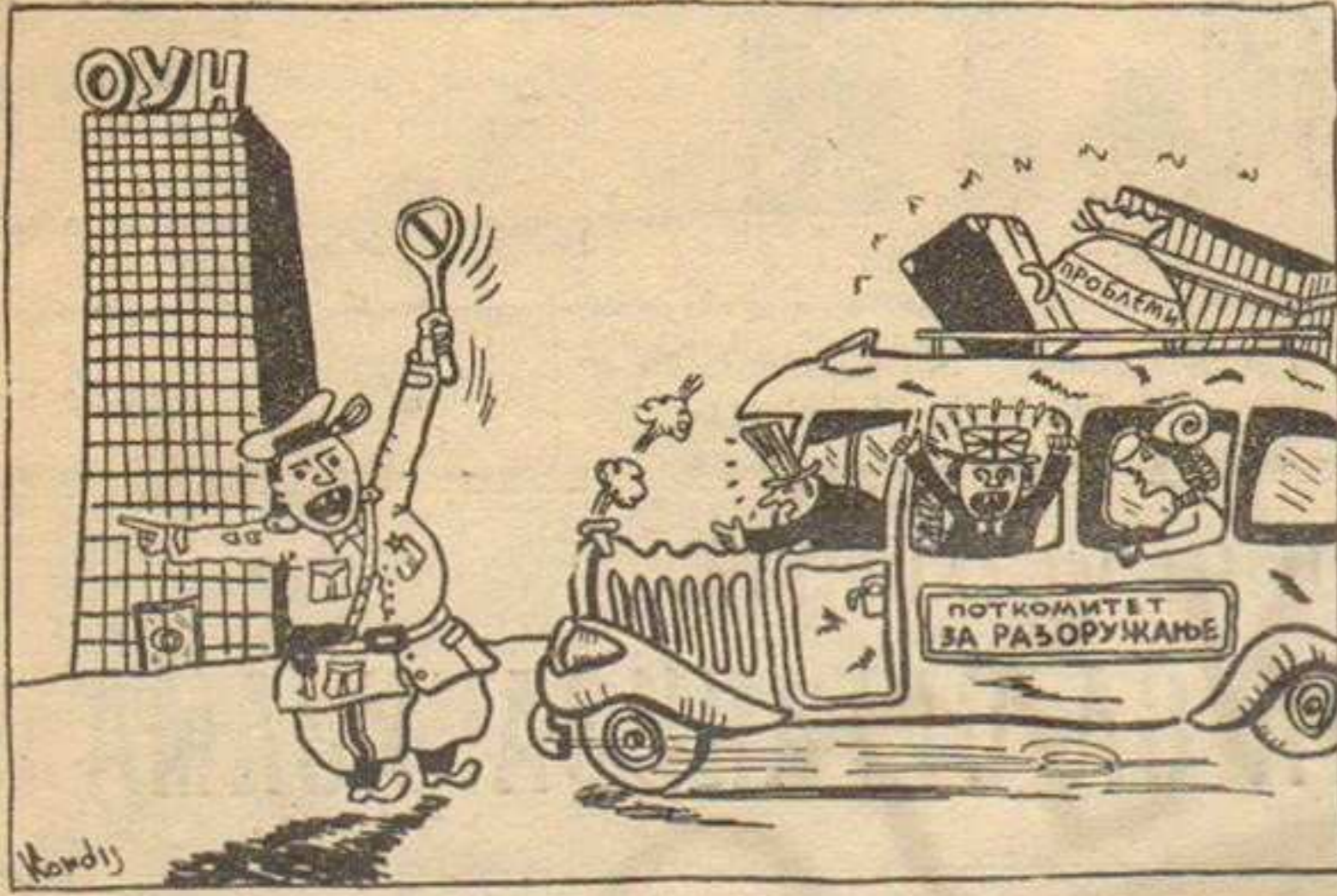

СТОП!

— Господо, време је да повеземо и путнике из ове зграде!
(Карикатура: Д. Обрадовић)

ОДРЖАНА ГОДИШЊА КОНФЕРЕНЦИЈА ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА
САВЕЗА КОМУНИСТА У ВРЂАЧКОЈ БАЊИ

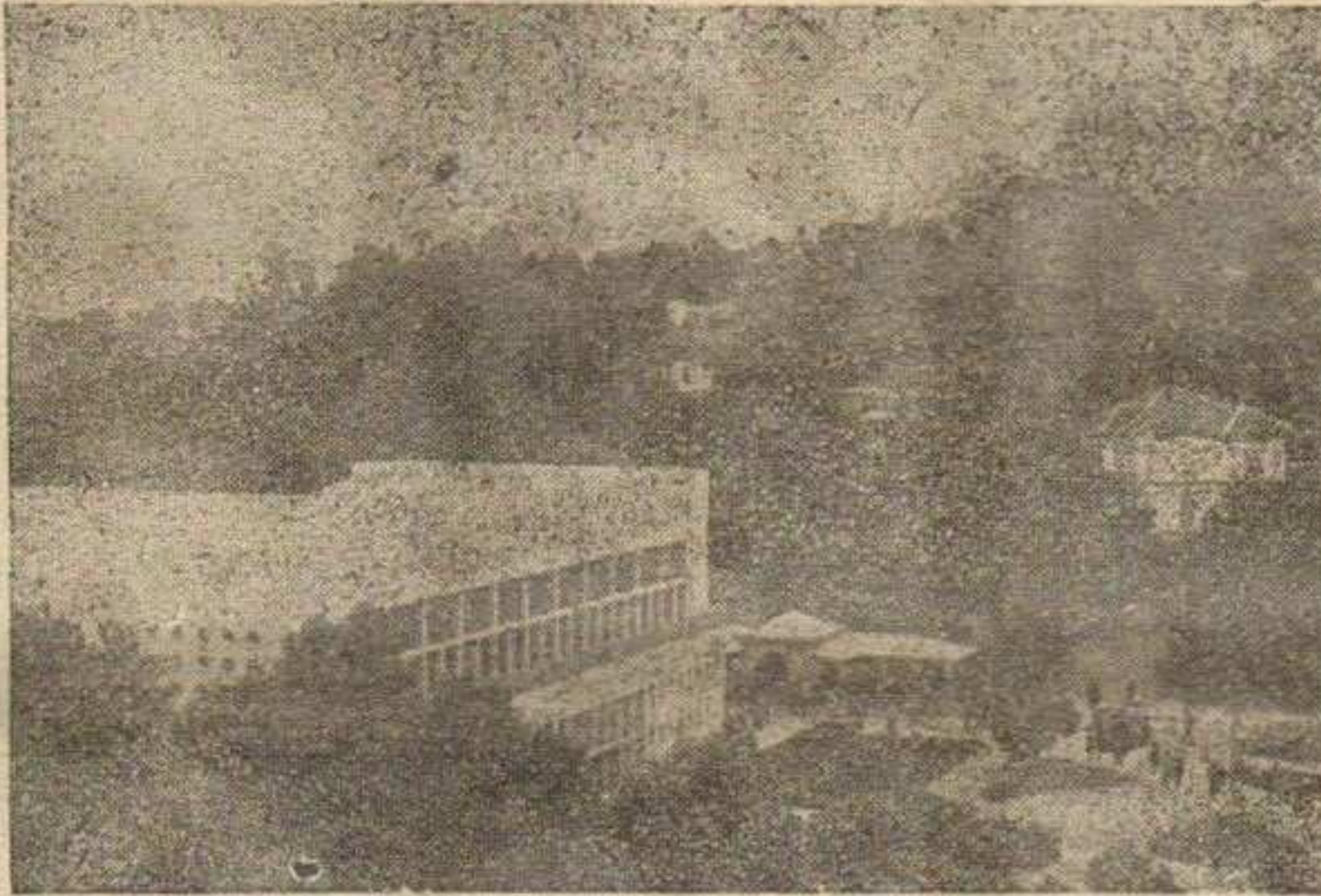
ПРИВРЕДНИ УСПОН

ПОСЛЕ РЕОРГАНИЗАЦИЈЕ НАРОДНИХ ОДБОРА

У недељу 10 новембра одржана је годишња конференција општинских комитета Савеза комуниста Врђачке Бање. У извештају, који је поднео друг Милоје Димнић између осталог, изнет је привредни успех постигнут у Врђачкој Бањи особито од реорганизације народних одбора на овамо. У вези са добити, које су предузета постигла ове године, изнета је појава тежње неких појединаца за поделом већег дела вишка фонда.

Конференцији је присуствовао и друг Раде Борисављевић, секретар Среског комитета СКЈ из Краљева. Он је, поздрављајући конференцију у свом говору, између осталог истакао, да скромност треба да буде основна одлика сваког комунисте. Излазак појединаца из овог оквира, значи тежњу ситно—сопственичким циљевима. О методу рада комитета, друг Борисављевић, на крају свог излагања, истакао је и потребу пружања осетне и систематске помоћи основним организацијама.

Б. Р.

ВРЂАЧКА БАЊА

Нови општински комитет Народне омладине Врђачке Бање

Пре десет дана одржана је изборна конференција на којој је изабрано ново руководство Народне омладине у Врђачкој Бањи. Реферат о досадашњем раду и постигнутим резултатима на свим пољима друштвеног, политичког, културно просветног и идеолошког рада, поднео је друг Никола Васић, члан општинског комитета Народне омладине.

На овој конференцији, поред делегата Среског комитета народне омладине друга Миливојевић Илије, присуствовао је и друг Пера Ђоковић, секретар ЦК Народне омладине Србије.

У нови омладински комитет изабрано је 17 чланова као и 6 делегата за Среску омладинску конференцију.

Б. Р.

Одржана конференција Народне омладине у Рашкој

ОМЛАДИНА ТРНАВЕ НАЈБОЉА

ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ НЕ ПРУЖАО ПОМОЋ НЕКИМ АКТИВИМА

Уз присуство око 100 делегата и гостију одржана је, у недељу 10 новембра 1957 године, Општинска конференција Народне омладине у Рашкој.

Извештај о раду Народне омладине поднео је Николић Станиша досадашњи председник Општинског комитета Народне омладине.

У току ове године омладина је учинила видан напредак у свом раду. Нарочито су успеси постигнути у културном раду, преко културних друш-

тава. Сразмерно расположивим снагама у овом раду постигли су боље резултате омладинци у селу, него омладинци у Рашкој. Активност омладине кроз спортске организације такође је у овој години била знатно живља него раније.

На конференцији је истакнут успех Актива Народне омладине у Трнави. Овај актив има најактивнију културну групу на територији општине, а исто тако видне резултате постиже у другим гранама делатности омладине. Као резултат таквог рада у овом селу нема ни једног омладинца или омладинке, а да није обухваћен у чланству Народне омладине.

Чланови народне омладине знатно више се ангажују и на другим пољима рада. Повећао се број чланова Народне омладине у органима друштвеног самоуправљања. Од новоизабраних одборника Народне омладине у оба већа изабрано је 6 чланова Народне омладине. Интересанто је да су сви омладинци и омладинке који су кандидовани и изабрани. Ова чињеница по-

казује да се грађани не устручавају да омладинцима повере одговорне дужности и да ће омладина и у овим органима заузети своја места.

Конференција је истакала и неке слабости у раду, како појединих активца, тако и Општинског комитета Народне омладине. Тако има неких активца где је још увек више омладине ван него у организацији. Ово показује да у тим селима руководство актива није нашло одговарајуће форме рада у организацији а исто тако и то да је тим активима пружана слаба помоћ од Општинског комитета.

Резимирајући резултате рада кроз извештај и дискусију дато је низ предлога за даљи рад. Дискусија на конференцији била је опширна и правилно оријентисана.

На крају конференција је изабрала нови Општински комитет у саставу од 21 члана, делегате за среску конференцију и делегате за Конгрес Народне омладине Србије.

С. П.

На I Конгресу средње-медицинских стручњака

ПОХВАЉЕНА

Подружница средње-медицинских радника из Краљева

Пре десетак дана одржан је у Нишкој Бањи I Конгрес Средње—медицинских Стручњака НР Србије којем је присуствовало око шест стотина делегата, и гостију, међу којима су били и представници Среског лекарског друштва, фармацеутског друштва Србије, представници ЈНА и представници Савеза удружења средње—медицинских радника Југославије, синдиката народних власти и осталих друштвених организација.

У току Конгреса, који је трајао три дана, истакнут је зна-

чај школовања стручног кадра у средње—медицинским школама, којих сада има неколико у Србији за разлику од пре рата, када је постојала само једна у Београду.

Тако је на овом Конгресу похваљена подружница средње—медицинских радника срез Краљево за успешан рад и стручно усавршавање њених чланова.

Из Краљева је на Конгресу присуствовало дванаест делегата из разних здравствених установа и војног санитета.

В. Карасев

ДРУГОВЕ ИЗ МОЈЕ УЛИЦЕ ВИДЕО САМ УБИЈЕНЕ...

Сећање Душана Пантовића на стрељање грађана у октобру 1941

Један део војника и официра снимао је интересантне случајеве, као и остале лешеве скоро из свих позиција. Лајке су и мале прилично посла. Био сам већ и забрављено на онога рањеног друга, кад приметих како му се један Немац приближава. Стао је близу њега, ја сам бајаги купио капле гледао сам шта ради. Шваба хладнокрвно напуни пушку. Згрозно сам се када је нанишанио на онога јадника. Он га је гледао право у очи. Хитац одјекну, горњи део лобање одлете, он се само преврну на страну. Пођох полако. Језива сцена а још таквих и горих, поготову када живи зову из раке и моле да им се прекрате муке. Подне је далеко одмакло када су и тенкови са приколицама дошли. Крволочи се нису задовољили само стрељањем, већ су преко мртвих и тонком газили. Да би постигли у времену они су наредили да лешеве товаримо на приколицу и онда само да их изручимо у раку. Када би рака била пуна одозго би се само мало набацало земље. Од јаког притиска могло се јасно видети неки делови тела како

стрче напоље све изгњечени. А крв је текла. У том лудом темпу било је убивања људи од стране немачког команданта и војника који су нас чували. Илустрације ради навешћу један пример: Командант је са флашом ракије у једној а с револвером у другој руци нанишанио на сваког ко брзо није радио. Тако се десило да је у том хистеричном стању убио неколико радника изнемоглих од рада. Када бих изнео све детаље било би ми потребно још оволико простора само за ове примере. Ближио се крај дана а ја сам непрестано гледао у жандарма како му се меткови пресијавају на сунчевим зрацима. Помислих, који ли је мени намењен. Више се нисам плашио, претруо сам од страха. Јасно ми је било да немам више излаза. Још једна шанса је остала. У моменту стрељања пасти пре него што ме метак закачи. Али то је била само моја жеља и нада за живот. Размишљајући о томе приметих Јоца „Дивљака“ како се укљубано приближава немачком команданту. Их нисам комунист, рече Јоца. Нашта Шваба

пусти низ погрдних речи, док је тумач који се налазио поред њега, као папагај понављао: Немачка је била доста милостива, више тога нема. Кад је Јоца видео да његово јадиковње не помаже окрену се и пуним трком поче да бежи према огради. Хиљаде меткова су га пратили до и преко зида, и ниједан га не погоди. Просто невероватно. Да нисам гледао својим очима не

бих веровао. Све се то десило као у магнетнају (право филмски). Брзина, присебност и сјајан скок преко жице, задивно је и саме Немце, који су трчали за њим, док

је командант урлао од беса онако пијан. Јоца је успео да побегне. Како и на који начин се пробио кроз немачке заседе и препливао Мораву, ја то не знам. После овога догађаја за сваку евентуалност Немци би још неког убили на лицу места да би нас што више заплашили. Вртело ми се у глави. Јоца побеже, оста бар неко жив. Заиста подвиг, какав се памти. Сада смо сви готови. Немци су разјарени као зверови. Поново ми се страх ули у кости. Фертих (готово) рече Шваба и ману руком, да се сакупимо. Радници фабрике авиона на једну а остали на другу страну. Ја како сам био ближе оној већој прилох њој. Неко рече: И ти мали дођи овамо, и ти си са нама дошао. Не, Не, ја сам овде процедио и умешах се међу остале у средини. Мислио сам већа група, неће сваки догодити. Постројише нас у колону по два. Она дуга група се издвоји двадесетак метара од нас. Жандарм се намешта, и његов швабски колега се мимиком нешто споразумевају. Људи почињу да вичу јао!, моја децо, мајко, жено итд. Унакрсна ватра Немаца и жандарма последњи крнци изнемоглих људи, и опака смрт је загрлила још једанпут нове жртве. Неколико секунди гробне тишине. Неколико Шваба почеше да пуцају из машинки по лешевима. Група која је дошла из лагера није више била жива. Мрак се спустио, тамни облаци су наилазили. Киша се спремала. Петокolonаш нареди: Колона напред правац лагер! Сав умазан крвљу и мозгом изнемогао од гледи, једва сам се кретао.

К Р А Ј

У ПРЕДУЗЕЊУ ВИСОКОВАТРОСТАЛНОГ МАТЕРИЈАЛА МАГНОХРОМ

ИЗВРШЕЊЕ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА ПРЕ РОКА

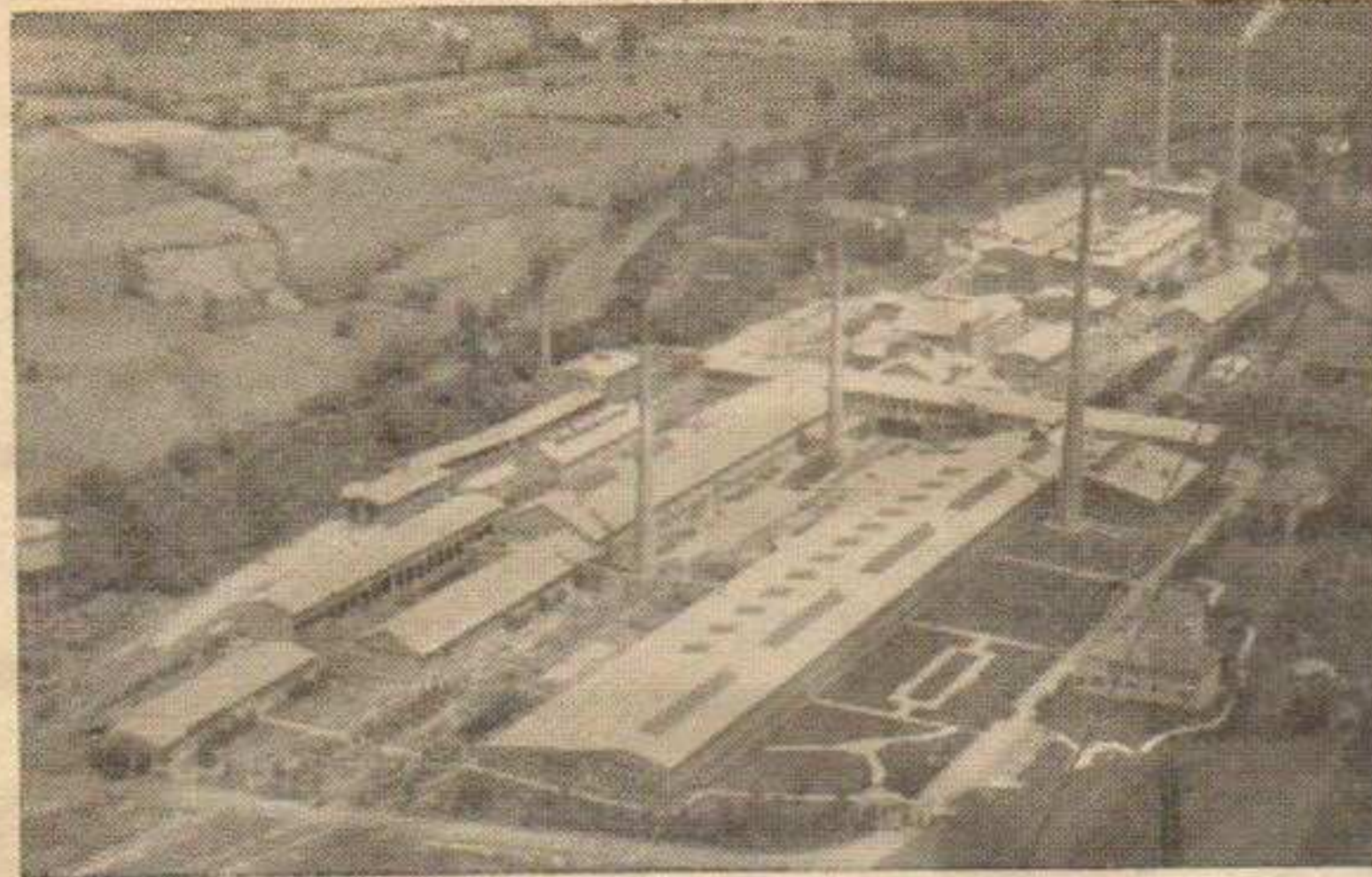
- У ротационим пећима произведено је 62.000 тона синтер магнетита
- И погон коморних пећи извршио годишњи план производње

Већ неколико дана међу радницима Фабрике високоватросталног материјала и хромних опека Магнохром у Краљеву, влада радосна атмосфера због постигнутог успеха у процесу производње.

Тачно у осам часова у понедељак изјутра, погон ротационих пећи, први је од три погона (ротациони, коморни и тунелски) испунио годишњи план производње, 50 дана пре рока. Произведено је планираних 62 хиљаде тона синтер магнетита за 1957 годину, док ће се до краја године производња синтер магнетита попети на 70 хиљада тона, чиме ће се повећати бруто продукт предузећа за 200 милиона динара и на тај начин постићи рекорд у производњи у односу на раније године.

Чувши ову вест, радници из осталих хала Магнохрома похрлили су својим друговима у погон ротационих пећи да им честитају на постигнутом успеху, јер је то први од како је фабрика почела са радом, да се друштвени план производње по количини испуни пре рока, па чак и пребаци.

Међутим, у среду је колектив Магнохрома доживео и друго славље. Звук сирене у 10 часова и 4 минута, објавио је да је и други погон по вредности, погон коморних пећи извршио годишњи план производње.

МАГНОХРОМ

48 дана пре рока, са 7.003 тоне базичне опеке и 2.100 тона силико опеке.

Опет су се радници весело грлили и поново чврсто стезали руке један другима за постигнути успех намењен празнику 29 Новембру, Дану Републике и Дану ослобођења Краљева. Вредност произведених опека у овом погону износи 900 милиона динара, док ће се до краја године

иста сума повећати на преко милијарду динара.

Према речима шефа трећег погона тунелских пећи, инжењера Мизраковића, очекује се да ће у првој половини месеца децембра и овај погон, који је паузирао два месеца због пробне производње, извршити годишњи план пре рока.

Д. ОБРАДОВИЋ

ПРИПРЕМНИ РАДОВИ НА АУТОПУТУ БЕОГРАД — СОЛУН

Увелико се врше припремни радови на даљој изградњи модерног ауто-пута, који ће везивати престонице Југославије и Грчке, а пролазиће Ибарском долином.

Ова магистрала додириваће Скопље и Солун. Идуће године радови ће се обављати на територији села Тавника, Милочаја, Адрана и Конарева. До сада је означена траса кроз Гавник и Милочај до реке Западне Мораве.

Ауто-пут ће се изводити по деоницама. Од услова на терену примењиваће се асфалт, бетон и ситна коцка.

Брзине за моторна возила биће преко 100 километара на сат. Кривине ће се извести са нагибима, како не би долазило до нагињања возила при брзој војњи. Изградњом ове савремене магистрале, аутомобилски саобраћај доћи ће до пуног изражаја, а досадашњи губици, услед лоших путева, биће знатно смањени.

Пешћ

Радам и снагом експлозива добиће се много кубика камена из овог гранитног брда. Из блокова стена што их одвали експлозив, веште руке радника праве коцку и ивичњаке за наше путеве.

УСПЕШАН РАД ВЕТЕРИНАРСКЕ ИНСПЕКЦИЈЕ

При одељењу за привреду градске општине Краљево, недавно је отворена ветеринарска инспекција са циљем сузбијања и спречавања производње и продаје лошег квалитета пољопривредних, сухомеснатих и млечних производа, који се појављују на тржишту. Тако је било доста случајева да су поједине продавнице у Краљеву продавале грађанима укварене сухомеснате производе, док је у 90% случајева утврђено да је вода сипана у млеко и да је кајмак продаван са већом количином скроба.

Увођењем ветеринарске инспекције, која свакодневно врши контролу продаје и квалитета прехранбених артикала, стање се донекле поправило. Произвођачи, код којих се пронађе покварена и хигијенски неисправна роба намењена широкој потрошњи, предају се

судији за прекршаје, а производи им се одузимају. Такође се врши преглед стоке за клање као и преглед меса намењеног продаји и контролира се хигијена приликом клања стоке и продаје меса у

продавницама. Према обавештењу из ветеринарске инспекције, да би се појачао њихов рад, предвиђа се постављање још неколико стручњака који ће вршити контролу.

В. Катин

НЕИСКОРИШЋЕНЕ МОГУЋНОСТИ „ВОЋА И ПОВРЋА“

- * МАЛИ ПРОМЕТ РОБЕ
- * ВИСОКЕ ЦЕНЕ ПОВРЋУ НА ПИЈАЦИ

Изванредан род поврћа ове године, условио је несумњиво богатство пијце нарочито са повртарским производима. Па ипак, ниво цена дуго је био релативно висок. Шта више, у сезони неких врста поврћа, цене су биле за нешто процената и више него у прошлој години. Притом цене су се дуго одржавале на прилично високом нивоу. Карактеристично је за парадаја, кога је у Македонији било у огромном вишку и по релативној ниској цени, од 10 динара, док је у исто време код нас продаван по 40 динара.

Истина, „Воће и поврће“ је дово-

зило знатне количине парадаја, борањике, тиквица итд. Али високе цене утицале су несумњиво на потражњу која је била доста смањена. Поврће има пуну хранљиву вредност само ако је свеже, и утолико је чудније што је држано у продавницама до степена трулења, а да му цена није снижавана.

Тенденција снижења цена неких врста поврћа, осетила се тек када су на тржиште изнели обилније количине поврћа, приватни произвођачи, што такође потврђује да је изостајала интервенција предузећа у смислу снижења цена, због чега су оне диктиране понудом и потражњом.

Пословање предузећа воће и поврће, како је истакнуто у Секретаријату за привреду НО општине, није усклађено потребама потрошача. Оно није, скоро ништа учинило да политиком својих цена утиче на тржиште. Напротив, као предузеће на велико у своме пословању оно се често бавило и пословима прекупача на мало.

Предузеће „Воће и поврће“ има и својих објективних тешкоћа. У првом реду због слабог и недовољног магацинског простора и продавница, које су више него примитивне. Не располаже се никаквим расхладним и вентилационим уређајима. Сва како је и због тога забележен губитак од два милиона динара само за осам месеци пословања.

Но, оно и у прокос овога није се прихватило и послова којима је могло

свакако да направи већи промет.

Тако, од јула месеца када је требало да почне са прометом стоке и сточном храном на велико, није до данас ништа предузело. Испоставља се да је са 32 запослена лица предузеће направило промет за 9 месеци само у износу од 50 милиона динара — што је апсолутно недовољно. Према речима начелника за привреду НО општине друга Авдисијана Добромора, предузеће је нарочито оптерећено великим бројем канцеларских стужбеника, док му с друге стране недостају стручни кадрови.

Предузеће, сем једне једине продавнице, коју је подигло за толике године пословања, није ништа учинило на побољшању или подизању других. Није искористило ни кредит од 6 милиона динара, због тога му банка неће одобрити више кредите без потребних гаранција.

Обзиром на нагло повећавање становништва нашег града и тенденцију сталног пораста животног стандарда, делатност предузећа „Воће и поврће“ морала би да се усклади потребама потрошача. Оно треба да искористи све могућности и да свој промет повећа, а кроз њега и путем кредита, преуреди продавнице и створи базу за подизање модерног складишта за воће и поврће, које за хтева савременији начин чувања путем расхладних и вентилационих уређаја и да на тај начин смањи губитак.

Ж. ИЛИЋ

Све је више електричних штедњака, грејалица и других апарата у нашим продавницама. То омогућује нашим домаћинствима да све мање употребљавају угаљ и скупо дрво.

С јесени када вегетација замире, паркови опусте. У Матарушкој бањи, коју су посетиоци напустили, само ретки пролазници ремете тишину јесење идиле опалог лишћа што шушти под ногама.

АКЦИЈА НА ПРИКУПЉАЊУ ПРИЛОГА ЗА ДОМ ДРУШТВЕНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

У току је акција у синдикалним организацијама у Краљеву на прикупљању прилога за подизање Дома друштвених организација. Најбоље резултате у овој акцији постигли су Срески одбор синдикала железничара прикупивши до сада 103.000 динара и Синдикат трговинско-услугинских радника који је прикупио 102.000 динара. Акција се са успехом спроводи и код других организација.

З. Поповић

Доторепортер је забележио

ЦВЕЋЕ НА ГРОБОВИМА БОРАЦА

Гробови партизана и стрељаних у октобру 1941 године, историске су знаменитости из Народноослободилачке борбе и увек под цвећем и венцима.

На слици: Пионири из Битоља полажу венац и букете цвећа на гробове партизана и стрељаних 1941 године у Краљеву.

Модерна пиљарница у Краљеву

Пре неколико дана отворена је модерна пиљарница на пијаци у Краљеву. Она је снабдевена, поред свежег воћа и поврћа и артиклима широке потрошње. Многим домаћинцама је овим скраћен замор и одмах се снабдевају за кућу. Нова пиљарница је за неколико дана свога рада постигла завидне успехе, а услуга, хигијена и брзина су на завидној

висини. Оваквих продавница-пиљарница би наш град требало да има више на разним местима у Краљеву, у првом реду око радничких колонија и на периферији.

Нову пиљарницу је отворио предузеће „Воће и поврће“ из Краљева, а трошкови изградње исте и инвентара прелазе милион динара.

Ученици из Битоља посетили Краљево

НА ПУТУ ПО НАШОЈ ЗЕМЉИ ГДЕ ОБИЛАЗЕ МЕСТА ИЗ НО БОРБЕ

Недавно је Краљево посетила једна група ученика осмогодишњих школа из Битоља. Они су на путу за Босну, где иду да обилазе историјска места из Народно-ослободилачке борбе, свраћили да обиђу и знаменитости нашег града.

Госће су на железничкој станици дочекали са својим заставима пионери осмогодишњих школа из Краљева и представници савеза бораца и Друштва пријатеља деце. За време једнодневног боравка, они су обишли музеј и гробове стрељаних 1941 године, где су положили венце и букете цвећа. На гробу Народног хероја Олге Јовичић — Рише, друг Ристићвић им је изнео њен рад и херојска дела. Хор пионира из Бито-

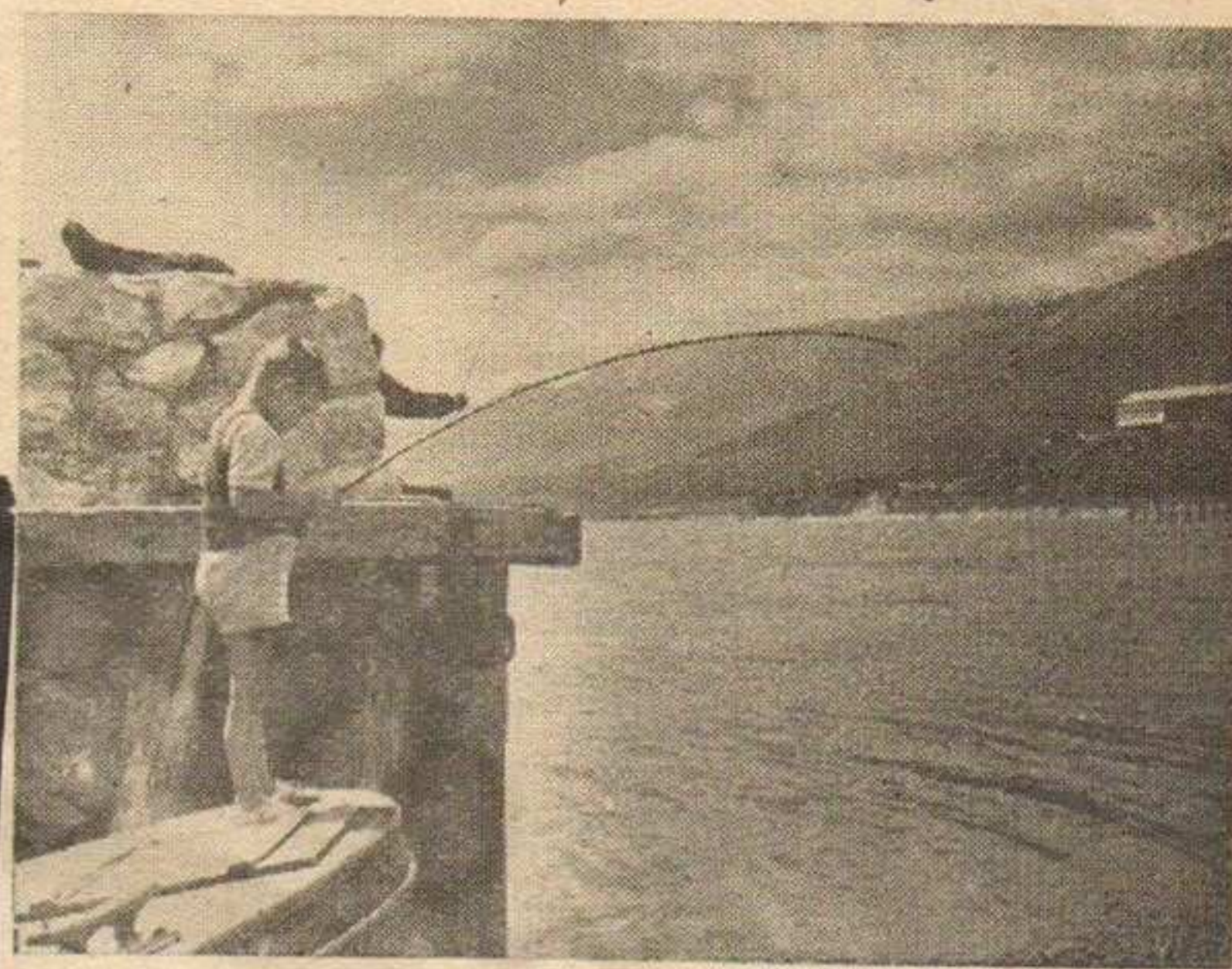
ља отпевао је посмртни марш, а затим је ученица Пољовска Зора рецитовала песму „Мајко“ од Лазе Каровског.

Срдечно испраћени од својих другова, пионери из Битоља настави-ли су пут за Сарајево. Љ. Ј.

Ученици по доласку у Краљево

УСАМЉЕНИ ПЕЦАРОШ

(Снимио: Г. Меденица)

Овог малишана, ученика осмогодишње школе из Краљева, објектив фоторепортера случајно је ухватио за време пецања на Охридском језеру по завршетку туристичке сезоне.

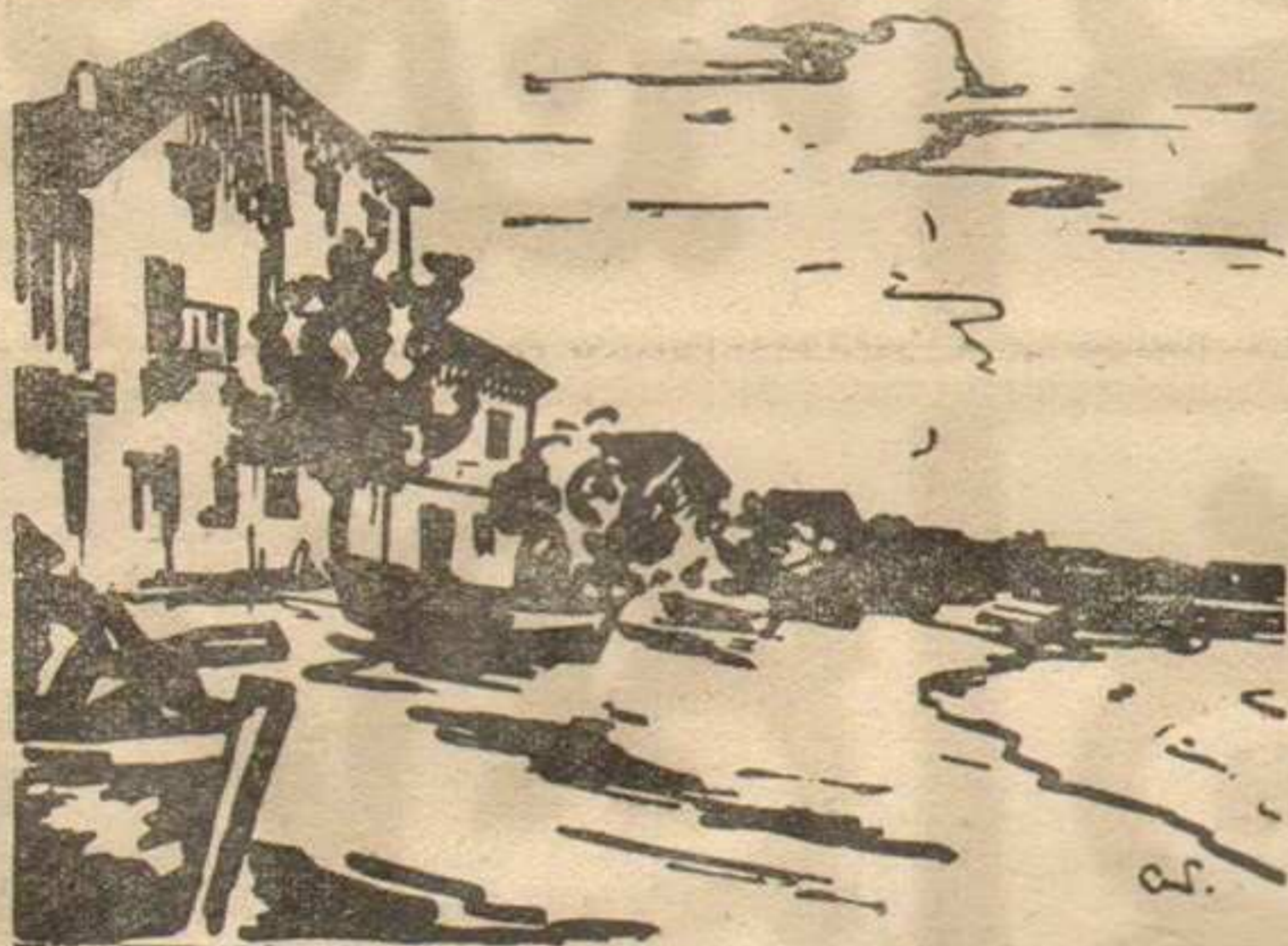
Иако је купача nestало са охридске плаже, јер је вода постала хладнија у јесењим данима, „страстан“ риболовац, усамљен, са задовољством очекује да пловак са удице почне једном да трза. У почетку није имао среће, али стрпљење је на крају ипак награђено уложеним трудом.

ПЕДЕСЕТОГОДИШЊИ СЕЉАК ЗНА НАПАМЕТ РОМАН „ДАЛЕКО ЈЕ СУНЦЕ“

Међу мештанима села Лазац у краљевачком срезу, често се говори о „необичном“ земљораднику, који је после напорног рада на њиви и у кући, налази времена да се бави читањем књига. Међутим, за педесетогодишњака Петра Руменчића читање књига је свакодневна појава без које не може да замисли своје слободно време већ дуже година. Још као ученик заволео је читање и до сада је Петар прочитао неколико хиљада књига и има своју кућну библиотеку са преко хиљаду књига. Али, Руменчић је изазвао посебну пажњу мештана када је на неколико скупова напамет цитирао од прве до последње стране познати роман Добрице Ћосића „Далеко је сунце“.

било је речи о улози просветних радника, у друштвеном животу као и потреби реформе школе. Скупштини је присуствовао друг Милош Чордашић, секретар републичког одбора Удружења просветних

радника, који се похвално изразио о раду удружења просветних радника. Друг Веса Андријанић потпретседник НО среза у својој дискусији, нарочито је истакао успех удружења.

С. Арсић: У рибарском селу Тучелима

Успех у ваншколском раду

Недавно је одржана годишња скупштина Удружења просветних радника у Витановцу. Између осталог у дискусији

Завршена је биоскопска башта у Краљеву

Пре неколико дана завршени су радови на изградњи летње баште биоскопског предузећа „Сутјеска“.

Проблем баште осећао се већ неколико година, нарочито у летњим данима, када су се биоскопске претставе одржавале у јединој биоскопској сали у граду. Нова башта је изграђена на простору иза садашње биоскопске сале и располаже са шест стотина седишта. Поред екрана, који може да се користи и у синемаскоп техници, изграђен је унутар саме баште бифе, водоскок и засађене су алеје цвећа и зеленила.

Подизање баште инвестирала је управа биоскопа „Сутјеске“ са четири милиона динара, док је радове извела Зидарско тесарска задруга „Жича“.

Нова башта претставља само делимично решење у про-

блему биоскопског простора и то у летњој сезони.

В. Катин

У Врњачкој Бањи биоскоп у позоришту

После изградње летње биоскопске баште, која је до завршетка овогодишње сезона била одлично посећена, Установа за унапређење посете, пропаганду и приредбе уз помоћ Народног одбора, приступила је изради инсталација за загревање позоришне сале и монтирању кабине за смештај кино апаратуре.

Најзад, после толико година, Врњачка Бања ће добити пристојну и репрезентативну биоскопску салу, која ће веома корисно да послужи нарочито у зимском периоду.

Б. Р.

ДЕСЕТ ДАНА КОЈИ СУ ПОТРЕСЛИ СВЕТ

ЏОН РИД

8

ли нама болшевицима када смо ми били у мањини! У претседништво је изабрано: 14 болшевика, 7 есера, 3 мењшевика и 1 интернационалист (група Горког). Хенделман је у име есеровске деснице и „центрума“ есера изјавио да одбијају да јавно и кинчук у име мењшевика, а мењшевици-интернационалисти су изјавили да ни они не могу ући у претседништво док се не утврде извесне околности. (Појединачан аплауз и узвици негодовања. Неко повика: Отпадници! И ви себе називате социјалистима!) Претседник украјинских делегата тражио је и добио једно место. Затим су чланови старог Централног извршног комитета сишли с трибине, а њихова места су заузели Троцки, Ка-мењев, Луначарски, госпођа Колонтај, Ногин... Сви присутни устадоше кличући громогласно, колико су се високо уздигли ови болшевици, — од презрене и прогоњене секте до пре нелуна четири месеца, до овог највишег места, до крмила велике Русије у пуном јеку устанка!

Тада се изненада зачу један нов звук, дубљи од буке гомиле, упоран, узнемирујући — потмула топовска палба. Људи забринуто погледаше на замагљене прозоре и спопаде их нека врста грознице. Кроз прозоре је непрестано до-

пирало уједначен, пригушен звук топовске палбе, а делегати су викали један на другог... И тако, уз грмљавину артиљерије, у мраку, у сред мржње и страха и безобзирне смелости, родила се нова Русија.

Лењин у разговорса руским омладинцима

Пожурили смо из дворане, задржавши се за час у соби у којој је Војно револуционарни комитет радио помамном брзином, примајући и одашиљући задихане курире

и упућујући комесаре на све стране града с овлашћењем да одлучују о животу и смрти, — све то у складу сталног зврљања телефона. Врата су се отворила и из собе је јурнуо талас устајалог ваздуха и дуванског дима. Спازили смо расчупане главе људи нагнуте над мапом под млазом светлости електричне лампе... Друг Јозефов-Духвински, насмејан младих густе светлоплаве косе, издао нам је пропунице.

чавала далека, спора топовска палба. Пред улазом је стајао велики камион који се тресао од рада мотора. Неколико људи бацало је у камион пакете, други су их примали с пушкама крај себе. „Куда ћете?“ довикнуо сам им. „У град — свугде — на све стране!“ одговори један мали радник смејући се, уз широк, раздраган покрет.

Вратио сам се у Петроград на предњем седишту камиона крајатог црвеногардејца, којим је управљао неки радник. Нисмо имали керосина, те нам светла нису горела. Пут је био закрчен пролетерском армијом која се враћала кући и новим резервистима који су одлазили да их смене. Огромни камиони као и наш, колоне артиљерије и теретних кола, помаљали су се у ноћи, без светла, као и ми. Бесно смо јурили напред, скретали лево и десно да бисмо избегли сударе који су изгледали неизбежни, шкрилећи точковима и праћени погрдама пешака.

На хоризонту су се виделе блиставе светлости престонице, многе величанствене ноћу него дану, и личиле на гомилу драгог камења нагомиланог на пустој равници.

Стари радник, који је управљао колима, држао је волан једном руком, док је другом радосним покретом обухватио престоницу која се блистала у даљини.

„Мој“, викну, озарена лицем, „сада потпуно мој! Мој Петроград!“

— К р а ј —

